

Kader Abdolah

De parlementaire democratie is goed voor u, maar niet voor mij

Ik spring meteen in het diepe.

Een parlementaire democratie is niet geschikt voor het Midden-Oosten, vooral niet voor historische Islamitische landen als Irak, Iran of Afghanistan.

We experimenteren hier al jaren mee in het Midden-Oosten, zonder resultaat. We hebben gezien dat het niet werkt, en dat zal de aankomende 200 jaar zo blijven.

Irak is een zeer goed voorbeeld. Het is ons niet gelukt het mogelijk te maken, zelfs niet met een miljoenenkapitaal of met de allermooiste oorlogsvliegtuigen of met duizenden slachtoffers aan de Amerikaanse kant en zo'n half miljoen Irakese slachtoffers.

In Saoedi-Arabië, de Emiraten, Qatar, Kuwait, Libië of Algerije zal het ook niet werken noch in Egypte en Marokko.

Wij, de Iraniërs, hebben die parlementaire democratie voor een periode van zeventig jaar op allerlei manieren geprobeerd op pootjes te zetten, maar het lukte ons niet.

Er kwamen een reeks nepparlementen, of eigenlijk dictatoriale parlementen. Met wetten en regels die eerst door grote bemoeienis van Groot-Brittanie en later door de gewelddadige bemoeienis van Amerika door de regering en met hun eigen belangen tot stand zijn gekomen.

Een neppe parlementaire democratie met een Britse of Amerikaanse gendarme (de sjah van Perzië) als bewaker.

Zeventig jaar democratie, maar er zijn duizenden gearresteerd, gemarteld, en omgebracht omdat ze tegen de sjah, tegen Britten of tegen Amerika waren.

En er was nooit sprake van vrije kranten of vrije partijen.

Zeventig jaar parlementaire democratie, maar het smolt in één nacht als sneeuw voor de zon voor de islamitische revolutie.

De parlementaire democratie is een westerse uitvinding, het is niet uit de lucht komen vallen, het is uit de grond van Europa voortgekomen, en is diep geworteld in de Franse wijngaarden.

Deze democratie met twee kamers en een boek dat het wetboek heet, komt uit dezelfde grond waaruit romans, korte verhalen, moderne poëzie, klassieke muziek, Rembrandt, Michelangelo en Darwin gekomen zijn. Goed of kwaad, de beginselen komen uit de Bijbel. Neem de Bijbel weg en alles zakt in elkaar.

Met de Bijbel is politiek bedreven, zijn grote oorlogen gevoerd, is meer dan de helft van de wereld veroverd, zijn vele volkeren uitgemoord en vernietigd en zijn vele steden in brand gestoken. Met het boek werd Galileo gedwongen te knielen; 'De zon draait dus niet!'

En toen was het genoeg geweest met de Bijbel en heeft men er een boek tegenover gezet: Het Franse wetboek.

Men begon met nieuwe verhalen, en de roman werd geboren. De tijd bracht Picasso tot leven. Basta met de Bijbel.

En om zich sterk te kunnen maken tegen de kerk, bedachten ze twee kamers. De eerste kamer en de tweede kamer. Kortom een parlementaire democratie!

Zo werd de kerk op een natuurlijke historische wijze opzij geschoven.

Wat hier in het westen plaats heeft gevonden, heeft hier in het westen plaats gevonden. Wat hier uit de grond is voort gekomen, is uit deze grond voortgekomen, niet uit de grond van Saudie-Arabië.

En wat men hier gekregen heeft, kan men niet in Afghanistan krijgen.

Met de Koran hebben ze in het oosten enorme schoonheid bereikt, goddelijke architectuur, geheimzinnige literatuur en meesterlijke kunstobjecten. Met de Koran hebben ze vele landen veroverd en miljoenen gedood. Maar de energie van de Koran is al eeuwen op.

Je kunt er geen bewonderingswaardige kunst meer mee creëren, maar er nog altijd politiek mee voeren.

De Bijbel heeft nu de functie van een prachtige opgezette vogel in een natuurmuseum gekregen, maar de Koran vliegt als een wilde roofvogel in de lucht boven de islamitische landen.

De Koran leeft, en de moskee ook. Maar men heeft de twee kamers niet gekregen.

Het westen heeft op een natuurlijke historische manier haar democratie bereikt.

De westerse beschavingen hebben 1850 jaar de tijd nodig gehad om de Bijbel te verwerken.

De moslims waren ook met hun eigen proces bezig, maar met een vertraging van 600 jaar.

Ze waren nog altijd bezig met hun imams en hun Korans totdat ze uit de westerse hoek te horen kregen dat de mens gelijke rechten heeft.

Dat de mens zich moet kunnen uiten.

Dat vrije meningsuiting zo noodzakelijk is als brood.

Dat de mens zijn leiders mag, moet kiezen.

En dat de mens twee kamers mag, moet hebben.

De oude islamitische landen werden meteen getroffen door een schizofrene situatie. Neem Iran, de mensen leven daar onder enorme onderdrukking zonder enkel recht van vrijemeningsuiting, vrije pers en de vrouwen staan onder druk. Thuis chat iedereen echter via het internet met heel de wereld. Mannen met vrouwen, vrouwen met mannen en vrouwen onderling.

Op straat moeten man en vrouw zich bedekken volgens de islamitische voorschriften van de ayatollahs. Maar 's avonds zitten ze in hun slaapkamers naar porno te kijken die ze ontvangen uit het westen via de satelliet.

Wat in het westen goed is, is niet per definitie goed voor de islamitische landen.

Daar is een andere soort democratie nodig, een systeem dat uit de grond van die landen voortkomt, uit het hart van de Koran.

De westerse parlementaire democratie is te doorzichtig, te dun, te licht en te naïef voor de ingewikkelde mens uit die historische landen.

De mens in die landen heeft door de eeuwen heen duizenden oorlogen, vernietigingen, geloofsveranderingen, verbrandingen en onderdrukkingen meegemaakt. De mens is daar gecompliceerd van geworden, heeft een doolhof gemaakt in zijn hersenen om zichzelf te beschermen.

Deze landen zijn allemaal corrupt, failliet, en erg moeilijk bestuurbaar. En de mensen moeten leren zichzelf te redden in die onstabiele omstandigheden.

De komende democratie in deze landen moet net zo ingewikkeld zijn als de mensen die er wonen. Het moet de gedaante van een groot mythisch beest met honderd koppen hebben. Twee kamers en een dun boek betekenen niets voor de oude oosterse mens die met de Koran onder zijn arm loopt.

De macht moet een goddelijke allure hebben, en het wetboek moet net zo krachtig zijn als de Koran.

Een ondoorgrondelijk boek als de vertellingen van Shaharzade in Duizend en een Nacht. Zodat je niet meer weet wie spreekt, wie de dief is en wie de sultan.

De macht moet niet doorzichtig zijn, maar zich achter gordijnen bevinden. Niet slechts een gordijn, maar gordijn na gordijn. Een democratische dictatuur.

Heb ik een voorbeeld van die democratische dictatuur.

Nee, en toch een beetje.

Nu iets anders.

De westerse democratie is goed voor de westerse landen. De landen met een ander geloof zijn niet bestand tegen de agressie van westerse beschavingen.

Hun parlementaire democratie biedt hun leiders en hun leger de mogelijkheid om geweld jegens deze landen te legitimeren. Er zijn voorbeelden genoeg, neem Irak.

Een gevolg hiervan is dat andere beschavingen de westerse democratieën niet vertrouwen. Ze voelen zich te kwetsbaar ten opzichte van hun geweld. Daarom worden ze gedwongen om een ander machtssysteem te stichten om hun land en hun boek te kunnen beschermen.

Het regime van Iran is verwerpelijk, toch is zij in staat geweest om zonder atoomboom (nog) het geweld van Amerika buiten haar grenzen te houden. De president van Iran is een kleine man, maar hij praat met een grote mond tegen Bush, de president van Amerika.

Amerika is niet in staat om het Iraanse regime uit te schakelen.

Hoe komt dat?

De ayatollahs hebben een doordacht systeem ontwikkeld om het geweld van buiten te kunnen weerstaan. Ze hebben het sjiietische systeem van de macht neergezet.

De ayatollahs zitten achter de gordijnen. En je hebt gordijnen na gordijnen macht. Ze hebben kamers, niet slechts twee, maar vele kamers. Ze zitten kamer na kamer in groepjes en je weet niet wie spreekt, wie bepaalt en bij wie de grote macht ligt.

Een ander systeem dus, waarvoor twee kamers niet sterk genoeg zijn, maar een meerkamersysteem. Zodat president Bush van Amerika, president Ahmadinedjad van Iran niet meer kan vinden. Hij verstopt zich meteen achter de gordijnen. En plots hoor je 99 andere koppen die beginnen te spreken.

Het is goed. Zo kunnen ze zich beschermen tegen het geweld van het westen, maar het systeem is nog lang niet democratisch.

Ze nemen de Koran om zowel hun eigen mensen als Amerika bang te maken.

Maar het systeem heeft nog een lange tijd nodig om de Koran opzij te schuiven, en om de staat van de moskee te scheiden.

Heb ik nog een voorbeeld?

Het is niet mijn favoriete voorbeeld: China.

Daar gelooft men ook niet in de westerse parlementaire democratie. Het heeft daar niet gewerkt en het zal ook daar hoogstwaarschijnlijk niet werken.

De Chinese leiders hebben zich in een doolhof van macht verward, ze hebben kamers, maar meer dan twee, kamer na kamer. Hierdoor kunnen ze een enorme weerstand bieden tegen Engels en Amerikaans politiek geweld.

China moet natuurlijk democratisch worden en het wordt ook democratisch, maar op Chinese wijze.

De islamitische landen zullen (denk ik) liever de Chinese manier van democratie overnemen, maar het zal lang duren.

Ze moeten het zelf doen.

En hier moeten wij geduld hebben.

Wat voor mij goed is, is niet vanzelfsprekend goed voor mijn buurman.